**Perinnemaisemayhdistyksen lausunto kulttuuripoliittiseen selontekoon**

**<u>Perinnemaisemat – tärkeä osa Suomen kulttuuriperintöä</u>**

Perinnemaisemayhdistys pitää tärkeänä, että perinnemaisemat tunnistetaan vahvaksi osaksi Suomen kulttuuriperintöä, sillä perinteinen maatalousmaisema on tärkeä osa suomalaista kulttuurimaisemaa ja -historiaa. Lisäksi perinnemaisemien luontotyypit ovat Suomen uhanalaisimpia luontotyyppejä ja lähes neljäsosa uhanalaisista lajeista viihtyy nimenomaan näillä luontotyypeillä. Perinnemaisemat, kuten niityt, hakamaat ja metsälaitumet, ovat kestävän maataloustuotannon kulmakiviä, jotka eivät säily ilman aktiivista hoitotyötä. Samalla kohteet ovat esteettisesti kauniita ja muodostavat usein keskeisen osan kulttuurimaisemasta.

Perinnemaisemat heijastavat varhaista suomalaista maataloutta, joka perustui peltoviljelyn ohella luonnonmaiseman hyväksikäyttöön ja sisäiseen ravinteiden ja veden kiertoon. Perinnemaisemat ovat ilman ulkoisia panoksia toimineen maatalouskulttuurimme keskeinen osa. Tänä päivänä ne muodostavat elävän kulttuuriperinnön, joka sisältää ja edelleen käytettynä ylläpitää joukon sellaisia maankäyttötaitoja ja luonnon monimuotoisuutta, joiden häviäminen on peruuttamatonta. Moderni perinnemaisemien hoitotapa tähtää näiden toimintatapojen luoman lajiston ja maiseman ylläpitoon sekä moderneilla että historiallisia työtapoja hyödyntävillä ja ylläpitävillä menetelmillä. Esimerkiksi Saaristomeren ja Kolin kansallispuistot ylläpitävät kaski- ja lehdesniittykulttuurien toimintatapoja jatkuvin kaskenpoltoin ja laidunnuksen avulla. Perinnemaisemat ovatkin edelleen elävää kulttuuriperintöä, joka vastaa kulttuurimme muuttuviin tarpeisiin. Käynnissä oleva ja etenevä luontokato yksipuolisten ja voimakkaiden maankäyttömuotojen vuoksi edellyttää näiden poikkeuksellisen monimuotoisten ympäristöjen ylläpitoa myös ruokaturvan näkökulmasta, sillä esimerkiksi pölyttäjät ja petohyönteiset hyötyvät niittyjen kasvilajien runsaudesta ja sopivista pesäpaikoista muuten yksipuolistuneilla maatalousalueilla. Perinnebiotooppien hyödyntäminen karjan rehuna on myös osa ruokaturvaa isomman osan pelloista jäädessä laidunnuksen ulkopuolelle, muuhun käyttöön.

Luontopohjaiset ratkaisut kehittyvät ja ammentavat kulttuuriperinnöstämme. Miten luontoa on mahdollista käyttää ja hyötyä siitä monimuotoisuutta vahingoittamatta? Tähän perinteiset ratkaisut tarjoavat ja ovat jo tarjonneet avaimia. Perinnemaisemien hoito on olennainen osa

kestävää maataloustoimintaa nyt ja varsinkin tulevaisuudessa, kun yhä enemmän tuotannolta vaaditaan kestävyyttä niin ympäristön kuin eläinten hyvinvoinninkin näkökulmasta.

**Rahoituksesta**

Perinnemaisemaisemien kulttuurinen kehitys on maataloustuotannon rinnalla ilmeinen. Lajiston säilymiselle välttämätön, ympäristöhallinnon määrittelemä 60 000 hehtaaria perinnemaisemia on hoidettava kiinteänä osana karjatuotantoa.

Sen lisäksi meillä on ne perinnemaisemat, joiden historiallisia erityispiirteitä ja työtapoja säilytetään itseisarvonsa vuoksi ja elävinä esimerkkeinä suomalaisten toisistaan vahvasti eroavien seutujen juuri paikallisiin olosuhteisiin kehittyneestä maankäytöstä. Kohteita löytyy Lapista Saaristomerelle ja Kolilta Vaasan maankohoamisrannikolle. Tällaisten poikkeuksellisen arvokkaiden kohdekokonaisuuksien ylläpito tarvitsee erityistä sille suunnattua rahoitusta.